

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 66
van **KLAAS SLOOTMANS**
datum: 13 januari 2020

aan **BENJAMIN DALLE**
VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

Politieke barometer VRT - Betrouwbaarheid

Uit bevragingen blijkt dat het vertrouwen van de bevolking in de journalistiek de laatste jaren een flinke knauw heeft gekregen. Een vaststelling die niet meteen als een verrassing komt. Eén van de grootste bronnen van hilariteit blijkt al geruime tijd de zogenaamde 'politieke barometer' van de VRT-nieuwsredactie en De Standaard te zijn. Een 'politieke barometer' die twee maanden voor de verkiezingen, op 24 april 2019, nog een verkiezingsuitslag van 9,3 procent voor het Vlaams Belang voorspelde kan onmogelijk au sérieux worden genomen.

1. Op basis van welke criteria werd het betreffende onderzoeksbureau geselecteerd?
2. Welke bedragen werden sinds de creatie van de zogenaamde 'politieke barometer' door de VRT uitbetaald aan dit onderzoeksbureau?
Graag een opsplitsing per opdracht.
3. Werde de samenwerking met dit onderzoeksbureau onderzocht nadat het op 26 mei 2019 compleet de mist inging? Zo ja, met welk resultaat? Zo neen, waarom niet?
4. Zal de minister een initiatief nemen om te verhinderen dat de openbare omroep aan zelfreputatieschade doet door bij het opstellen van politieke prognoses samen te werken met degelijke onderzoeksbureaus?

ANTWOORD

op vraag nr. 66 van 13 januari 2020
van **KLAAS SLOOTMANS**

Voor deze vraag heb ik ook VRT gecontacteerd.

1. De peilingen worden uitgevoerd door TNS/Kantar. Dit is een gereputeerd onderzoeksinstituut en is lid van en werkt volgens de codes van Febelmar (Belgische associatie van marktonderzoeksbureaus) en Esomar (de Europese associatie). Binnen Febelmar is daarbij een 'Rule of Conduct' uitgewerkt om te komen tot een zo groot mogelijke transparantie over gepubliceerde peilingen. Op die manier kan maximale informatie (over zaken zoals de steekproefgrootte, de manier van peilen, de periode van peilen, de vragenlijst en de wegingsprocedures) worden gedeeld. Het gedetailleerde "technisch rapport kiesintentiemetingen" wordt na elke peiling gepubliceerd op de website van TNS/Kantar.

De eerste politieke barometer werd in oktober 2002 afgenomen. Dat gebeurde op vraag van de VRT en De Standaard in samenwerking met de Universiteit Antwerpen (UA). De peiling werd uitgevoerd door het onderzoeksbureau TNS Media dat later TNS/Kantar werd. Dat onderzoeksbureau werd toen en nog steeds regelmatig gebruikt bij onderzoeken van de UA.

Sindsdien is telkens met hetzelfde bureau gewerkt omwille van de continuïteit. De waarde van een peiling schuilt immers niet zozeer in een eenmalige momentopname, maar in de evoluties op langere termijn. Om peilingen te kunnen vergelijken is het belangrijk om ze op dezelfde manier uit te voeren.

Sinds oktober 2017 wordt ook samengewerkt met La Libre en RTBF. Daardoor peilt TNS/Kantar voor de politieke barometer niet langer alleen in Vlaanderen, maar ook in Brussel en Wallonië.

2. De vier mediabedrijven (De Standaard, La Libre, de RTBF en de VRT) die de politieke barometer laten uitvoeren, overleggen jaarlijks met TNS/Kantar over de frequentie, de modaliteiten (timing, methode, steekproef, ...) en de prijs van de samenwerking. De kostprijs wordt vervolgens aan een van de betrokken mediabedrijven gefactureerd en daarna doorgefactureerd. In 2019 werd gefactureerd aan de VRT en de VRT factureerde vervolgens op haar beurt het verschuldigde deel van elke partner aan elk van de andere drie mediabedrijven. De kosten worden dus gedeeld.

De kostprijs van deze opiniepeiling behoort tot het operationele beleid van de omroep, waarover de VRT autonoom beslist. Het publiek bekendmaken van deze kosten zou bovendien afbreuk doen aan het commercieel vertrouwelijk karakter van dergelijke gegevens en de concurrentiepositie van zowel opdrachtgever als opdrachtnemer kunnen schaden.

De VRT werkt op basis van een beheersovereenkomst en rapporteert daarover via onder meer het jaarverslag. De VRT communiceert open en transparant over de doelstellingen die ze moet halen. Een gedetailleerde kostenrapportering over de bedragen die zijn betaald aan een specifiek onderzoeksbureau wordt door de beheersovereenkomst niet gevraagd en is ook niet wenselijk, gelet op de vertrouwelijkheid van dergelijke contracten.

3. VRT heeft conform het mediadecreet en de beheersovereenkomst een belangrijke informatieopdracht die ze in alle onafhankelijkheid uitoefent.

De VRT-nieuwsdienst benadrukt dat "haar peiling" niet pretendeert verkiezingsuitslagen te voorspellen, maar wel de publieke opinie op het moment van ondervraging in te schatten. Daarom wordt in de berichtgeving telkens het volgende benadrukt:

- dat de resultaten en de foutenmarges gelden "*mochten er vandaag verkiezingen zijn*"
- wanneer de peiling is verricht,
- wat de steekproefgrootte is,
- wat de manier van peilen is
- en de periode waarin de bevraging werd gehouden.

(De peiling voor de verkiezingen van 26 mei 2019 werd bijvoorbeeld uitgevoerd tussen 25 maart en 14 april 2019.)

De VRT-nieuwsdienst evalueert na elke peiling samen met de partners en het onderzoeksbureau de resultaten van de peiling en de samenwerking.

4. Ik zie hier geen noodzaak om initiatieven te nemen en nog minder voel ik me geroepen om tussen te komen in de selectie van onderzoeksbureaus rond peilingen, wat een operationele beslissing is die het management van de VRT neemt. De decretaal vastgelegde autonomie in deze moet en zal ik respecteren.